

INFORMATION TILL BORGENSMAN

Bilaga till borgensvillkor

I detta dokument berättar vi allmänt om borgensåtagandet för dig som borgensman, samt om borgensmannens rättigheter och skyldigheter gentemot oss. Villkoren för en enskild borgen finns i borgensförbindelsen.

1. Vad är borgen?

Vid borgen tar borgensmannen ansvar för betalningen av en annan persons skuld. Skulden kan debiteras borgensmannen om gäldenären inte betalar skulden på överenskommen sätt. Man bör förhålla sig noga och med eftertanke till att gå i borgen.

Borgensmannen ansvarar för den skuld som han eller hon har gått i borgen med hela sin personliga egendom. I praktiken är borgen som lämnas till banken alltid personlig borgen, det vill säga borgenären kan kräva betalning direkt från borgensmannen när skulden har förfallit.

Särskild borgen gäller en eller flera skulder som specificeras i borgensförbindelsen.

Vid generell borgen specificeras inte vilka skulder borgensmannen ansvarar för. Borgen är säkerhet för gäldenärens alla nuvarande och framtida skulder. Gäldenären kan ta nya lån och borgensmannen ansvarar även för dem.

2. Borgensman

Borgensmannen kan vara antingen en fysisk person eller en juridisk person, till exempel ett företag, en förening eller en stiftelse.

En privat borgensman avser en fysisk person som går i borgen. Bestämmelserna som skyddar en privat borgensman kan inte frångås genom avtalsvillkor.

Privata borgensmän är dock inte en ägare till gäldenärsföretaget eller dess moderbolag, eller en person som ingår i ledningen. Sådana personer är till exempel verkställande direktören, en styrelseledamot, ansvarig bolagsman eller person som äger minst en tredjedel av det låntagande företaget eller dess moderbolag.

3. Vad är borgensmannen ansvarig för?

Utöver kapitalet i skulden ansvarar borgensmannen för räntor, kostnader och arvoden. Om referensräntans värde eller valutakursen för en skuld i utländsk valuta ändras, minskar eller ökar borgensansvaret i motsvarande grad. Lånevillkoren binder även borgensmannen.

I borgensförbindelsen ska avtalas om det är meningen att borgenären endast ska kunna kräva borgensmannen på ett visst penningbelopp eller en procentandel av skulden.

4. Flera borgensmän

En borgensman kan bli tvungen att betala hela skulden ensamt, trots att det finns flera borgensmän. Banken är inte skyldig att driva in skulden från andra borgensmän,

även om de är solventa. Dessutom bör borgensmannen ta i beaktande att de andra borgensmännens ekonomiska ställning kan försämrats efter ställande av borgen.

5. Generell borgen

En fysisk person som ställer en generell borgen skyddas genom att borgensansvaret begränsas i omfattning och tidsmässigt. Borgensmannen och banken kommer överens om det belopp som högst kan krävas av borgensmannen. Beloppet ska anges som ett fast belopp (t.ex. 100 000 euro). Räntor och andra tilläggskostnader ingår också till detta belopp, om inte en separat maximigräns har avtalats för dem.

Den tidsmässiga begränsningen av borgen görs vanligtvis med ett villkor enligt vilket borgensmannen endast ansvarar för skulder som uppkommit före ett visst datum. Då upphör inte borgensmannens ansvar när förfallodagen överskrids utan överskridningen fastställer vilka skulder som ingår i borgen.

Om borgensansvaret inte har begränsats på ovan nämnda sätt, svarar borgensmannen endast för sådana skulder i samband med beviljandet av vilka borgen har ställts eller som hade uppkommit före borgensförbindelsen ingåtts och som borgensmannen då kände till.

Utöver den kvantitativa och tidsmässiga begränsning som avtalats i borgensförbindelsen har den person som ställt en generell borgen alltid rätt att bestämma en tidpunkt efter vilken hen inte ansvarar för skuld som uppstår. Begränsningen träder i kraft när borgensmannens meddelande har kommit banken tillhanda, om inte en senare tidpunkt har angetts i meddelandet. Det är skäl att göra begränsningsanmälan på ett bestående sätt. Begränsningen minskar inte borgensmannens ansvar för skulder som uppkommit före begränsningens ikraftträdande, inklusive räntor och tillhörande kostnader.

En begränsning som en enskild borgensman har infört minskar inte de andra borgensmännens ansvar.

6. Borgen för skuld av limittyp

För en skuld av limittyp, såsom kontokredit, kan en enskild borgensman begränsa sitt borgensansvar genom att meddela en tidpunkt efter vilken borgensansvaret inte omfattar nya skulder. Begränsningen minskar inte borgensmannens ansvar för en skuld, inklusive räntor och tillhörande kostnader, som uppkommer före begränsningen träder i kraft. Begränsningen träder i kraft när borgensmannens meddelande har kommit banken tillhanda, om inte en senare tidpunkt har angetts i meddelandet. Begränsningsanmälan bör göras på ett permanent sätt.

En begränsning som en enskild borgensman gör minskar inte de andra borgensmännens ansvar.

7. Fyllnadsborgen för bostadslån

Borgen som ställs av en enskild borgensman är alltid en fyllnadsborgen om skulden huvudsakligen har beviljats för anskaffning eller renovering av en bostad eller fritidsbostad och om den aktuella bostaden eller fritidsbostaden står som säkerhet för skulden. Då är bostaden i fråga den primära panten. Fyllnadsborgen svarar endast för den del av skulden som inte täcks av de medel som erhållits från försäljningen av gäldenärens bostad som står som säkerhet.

En bostad anses vara en egendom som huvudsakligen är avsedd för boende eller fritidsboende. Den kan vara en fastighet eller till exempel aktier som ger rätt att förfoga över en bostad. Bostaden behöver inte vara i gäldenärens eget bruk.

Om en fastighet står som säkerhet, är den primära panten pantbrevet som pantsatts för en skuld ansluten till bostaden. Fastigheten kan också belastas med dessa pantbrev med högre prioritet, vars panträttsinnehavare har bättre rätt till försäljningspriset på fastigheten.

Det primära panten kan också stå som säkerhet för andra skulder. Om gäldenärens bostad även ansvarar för andra skulder, har man rätt att i första hand använda medlen från försäljningen av bostaden för betalning av dessa.

Om säkerheten för ett bostadslån är en statsborgen enligt lagen om statsborgen för ägarbostadslån, står bostaden alltid i första hand som säkerhet för det lån som staten garanterar.

8. Ändringar av villkoren för en skuld

En ändring av lånevillkoren till borgensmannens nackdel kräver borgensmannens samtycke.

Borgensmannens samtycke krävs dock inte för förlängningar av betalningstiden som anses normala eller för mindre ändringar av villkoren i kreditförhållandet. Samtycke behövs inte heller när borgen har ställts som generell borgen eller när ändringen har specificerats i kredit- eller borgensvillkoren.

Man kan inte kräva mer av borgensmannen på basis av skuldrelationen än av gäldenären. Om banken befriar gäldenären eller någon av gäldenärerna från en del av betalningen av skulden, befrias också borgensmannen från den delen. En minskning av skuldbeloppet eller borttagande av betalningsskyldigheten i en av domstolen fastställd skuldsanering minskar dock inte borgensmannens ansvar.

9. Att lämna uppgifter till borgensman

Före ett kreditbeslut utreder vi gäldenärens betalningsförmåga. Vi får i huvudsak uppgifterna om betalningsförmågan av gäldenären själv, från bankens register och från kreditupplysningsregistren. Gäldenärens betalningsförmåga påverkas av hans eller hennes inkomster, utgifter, skulder och andra åtaganden.

Vi informerar borgensmannen om dessa uppgifter som påverkar gäldenärens betalningsförmåga innan borgensförbindelsen undertecknas.

Vi meddelar borgensmannen om en fördröjd betalning som rör en skuld som omfattas av borgensåtagandet. Om vi inte har meddelat om den fördröjda betalningen inom en (1) månad kan vi ta ut ränta eller dröjsmålsränta på det försenade beloppet av borgensmannen för den tid som gått efter att meddelandet har skickats.

Så länge borgen gäller, kan en enskild borgensman begära uppgifter om skulden av gäldenären och om hur gäldenären sköter sin skuld. En enskild borgensman har dessutom, om hen vill, rätt att få uppgifter från banken om gäldenärens övriga skulder och åtaganden samt andra faktorer som påverkar gäldenärens betalningsförmåga. Rätten till information gäller de omständigheter som gäldenären känner till och gäldenärens kredituppgifter. De begärda uppgifterna ska vara relevanta för bedömningen av borgensmannens risk. Banken tar ut en avgift enligt servicetariffen för kostnader som uppstått vid utlämnandet av uppgifter.

Vi meddelar den enskilda borgensmannen om varje nytt lån separat. Vi kan också komma överens om att vi meddelar den enskilda borgensmannen om beloppet för de skulder som omfattas av borgensåtagandet minst en gång var sjätte månad.

Det utnyttjade beloppet av en skuld av limittyp meddelas den enskilda borgensmannen vara sjätte månad.

10. Indrivning av skuld från borgensman

Skulden kan drivas in från borgensmannen när skulden har förfallit. Skulden kan förfalla på grund av att den avtalade kredittiden löper ut eller av att skulden har sagts upp till exempel på grund av att betalningen har försumrats.

Vi har ingen skyldighet att först driva in skulden från gäldenären. Vi är inte heller skyldiga att först driva in skulden från andra säkerheter, om det inte är fråga om en fyllnadsborgen.

Vi har rätt att bära upp en avgift av den som ställt fyllnadsborgen först när gäldenärens bostad är såld eller när det vid utsökning har konstaterats att det föreligger ett hinder för försäljning av bostaden. Den som ställer fyllnadsborgen kan, om han eller hon vill, betala skulden för att förhindra att gäldenärens bostad säljs eller att dröjsmålsräntor ackumuleras.

11. Betalning av uppsagd skuld enligt ursprungliga villkor

En enskild borgensman kan betala skulden före uppsägningen enligt de gällande villkoren för skulden, även om skulden har sagts upp mitt under kredittiden på grund av en fördröjd betalning.

Förfarandet förutsätter dock att du betalar de förfallna obetalda amorteringarna till oss och ställer en betryggande säkerhet för det obetalda kapitalet.

12. Indrivning av det belopp som borgensmannen betalat av gäldenären

Borgensmannen har regressrätt, det vill säga rätt att få ut det belopp av gäldenären som borgensmannen har betalat till banken, inklusive räntor och avgifter, om borgensmannen har betalat skulden till banken. Då är det bra att spara kvittona för indrivningen.

Om gäldenären har ställt en pant för skulden har borgensmannen rätt att få betalning från den pant som gäldenären ställt efter bankens fordringar. Om panten ägs av gäldenären och en annan person tillsammans, står endast den del som gäldenären äger som pant för borgensmannens regressfordran, om inte annat har avtalats.

13. Indrivning av det belopp som borgensmannen har betalat från andra borgensmän

Om flera borgensmän har gått i borgen för hela skulden, ansvarar de för skulden med sinsemellan lika stora delar.

Begränsningarna av borgensansvaret som eventuellt avtalats i borgensförbindelsen påverkar borgensmännens inbördes ansvar. En borgensman som har betalat skulden har rätt att kräva den betalda summan av de andra borgensmännen, om den kvarvarande skulden är mindre än den sammanlagda borgen och borgensmannens betalning har minskat de andra borgensmännens ansvar.

Exempel 1, borgen för hela huvudförpliktelsen
Skulden är 30 000 euro och en av tre personer som är borgensmän för skulden betalar hela skulden. Borgensmannen som har betalat skulden kan kräva 10 000 euro var av de båda andra borgensmännen.

Exempel 2, begränsad solidarisk borgen
Skulden är 20 000 euro. Borgensman A har gått i borgen för hela skulden och borgensman B har ställt en borgen på 6 000 euro. Om A betalar hela skulden kan hen kräva 3 000 euro från B, det vill säga hälften av summan på 6 000 euro som de gemensamt ställt som borgen.

Exempel 3, begränsad icke-solidarisk borgen
Om både A och B har ställt en icke-solidarisk borgen på 6 000 euro för en skuld på 20 000 euro, kan man ta ut 6 000 euro var från dem, det vill säga sammanlagt 12 000 euro. Om den kvarvarande skulden är 12 000 euro eller mer, är ingen andel solidarisk borgen. Om A betalar hela det belopp som hen har ställt som borgen, kan A inte kräva betalning från B. Om den kvarvarande skulden är 5 000 euro och A betalar borgenären 3 000 euro och B 2 000 euro, kan A kräva 500 euro från B.

Om en ny borgen ställs senare för skulden, som inte krävdes när skulden beviljades, har borgensmannen som lämnade borgensförbindelsen senare rätt att kräva hela det belopp han eller hon betalat från de tidigare borgensmännen. Borgensmän som tidigare har lämnat en borgensförbindelse har däremot inte rätt att kräva tillbaka det belopp som de har betalat från senare borgensmän.

Borgensmännen kan också avtala om sin inbördes regressrätt på annat sätt.

14. Preskription av fordran

Bankens fordran på borgensmannen preskriberas om vi inte kräver betalning inom tre (3) år från det att skulden förfaller. Preskriptionen avbryts också när vi påminner om borgensförbindelsen eller när borgensmannen betalar skulden.

Borgensmannens fordran på gäldenären eller en annan borgensman preskriberas om borgensmannen inte kräver betalning inom tre (3) år från det att borgensmannen betalade skulden. Preskriptionen avbryts också vid påminnelse om fordran eller vid betalning av den.

Preskriptionen ska avbrytas gentemot varje gäldenär och varje borgensman separat.

När preskriptionen avbrutits börjar en ny preskriptionstid på tre (3) år.

15. Inverkan som en skuldsanering och företagssanering har på borgensmannens ställning

Vi får driva in skulden hos borgensmannen enligt de tidigare villkoren även om villkoren för skulden ändrats för gäldenärens del vid skuldsanering eller företagssanering.

Av den som lämnat fyllnadsborgen får vi endast kräva den del av skulden för vilken det enligt betalningsprogrammet inte uppkommer någon betalning, om gäldenären behåller den egendom som utgör säkerhet i en skuldsanering eller företagssanering. Om en pant som gäldenären ställt ändå måste säljas kan vi kräva betalning enligt de tidigare villkoren av den som ställt fyllnadsborgen. Den som ställt fyllnadsborgen svarar dock inte för dröjsmålsräntan som skulle uppkomma på den skuld som gäldenären har ålagts att betala under betalningsplanen.

16. Gäldenärs eller borgensmans död

Vår rätt till borgen kvarstår även om gäldenären eller borgensmannen avlider. Vi har rätt att säga upp skulden enligt skuldvillkoren och kräva skulden från borgensmannen eller komma överens med dödsboet om reglering av skulden.

17. Företaget som gäldenär

Om ett företag, en förening eller en stiftelse är gäldenär, svarar dess ägare, medlemmar eller representanter i huvudsak inte personligen för skulden. Endast bolagsmän i öppet bolag och ansvariga bolagsmän i kommanditbolag har personligt ansvar för företagets skuld. En person som är verksam under ett firmanamn svarar personligen med alla sina tillgångar för en skuld som tagits för affärsverksamheten.